

Előfizetési táblázat: Vidékre postán vagy helyben hához...

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda: Budapest, IV. himz-utca 7. sz. Kiadó-hivatal: Budapest, IV. himz-utca 1. sz.

Október hatodika.

Világos és Arad: árulás és vértanúság. Mily förgőteget a gondolatoknak kelt...

Az események megelevenülnek: az alakok mozognak; az emlékek felrészlülnek.

Tizenhárom hős hadvezér vértanúsága jelzi azon rövid időközét és kurta utat, a mely...

Magyarország vértanúságának történetében, egy ezred évkönyveinek sötét lapjai között...

És ma annyi év után, a kegyelthez, mely a legnemesebbek és legvirágzóbbak sirja...

Nagy hősök, halálukért már hozzák az engesztelő áldozatot. Annyi csatát vívó...

Az engesztelő áldozatot. Annyi csatát vívó szellemek ott járt Bulgária térein...

Kinek nincs hite az emberiség hitében? Kinek nincs hite az emberiség hitében?

Sokáig ültök csendesen meg a napot. Sokáig kénytelenül a jövő, panaszok a jelen...

Elérkezik majd e nap is. El, oly igazán, a mily igazán imádkozunk azon szabadsághoz...

Adig is el-el megvünk sirok felé a kegyelet virágai deszolt vértanui egy diós küzdelemnek.

Kegyeletünk és emlékezetünk felszál ma is hozzátok a csillagos égig: tanulunk nemesezni és lelkesedni.

A rendőri merénylet Helfy képviselő ellen. A Helfy Ignác képviselő sérthetlensége, személyes szabadsága és családi szentélye ellen...

ról; de eddig nem sikerült „elégé ügyes” módot kitalálni a botrány elsimítására.

Tegnap este már ki volt főzve egy módozat, bűnbakot is fogtak hozzá, a kinek sorsát rendőri körökben már irigynél kezdtek.

Hát most már csak várjuk, hogy folyjon le mindazon hazudozás szennyel, melyet hivatalos körökben fölvetett.

A Helfy ügy megvizsgálásában akadózó, megszorult boldogság most mindig csak a felett spópnakodik, hogy hát miért is nem dobták ki Helfy azokat a „hordárokat”, vagy miért nem küldte...

A „Hon” tegnapi esti lapja szerint Helfy képviselő megrohanásában sem a helygér, sem Thaisz, sem Batiz, de még a négy spitzli sem bűnös...

Magyar orvosok a török harezterén. (Külön harezteri tudósítónktól.)

Szegény Törökország! ennek ugyan kijutott a csapásokból. Körül önzöltek az ellenséges hordák, alig van egy talpaltányi föld, mely vérről nem volna áztatva.

Az irtó háború megkezdésekor már őrösen állott az állam pénztára, félíg mezeien, éhező hősokeket küldtek a harezterre, hogy küzdjenek ott, nem zsoldért, de hazujáért, melyet pusztává tartott a kegyetlen ellenség.

Senki nem volt, ki segítette volna az igaz ügyért küzdőket, sőt alig találkoztunk népa, a magyaror kivül, mely rokonszenvedéssel kísérte volna a nehéz perzekcióban az elhagyott, elárvult és megcsalt nemzetet.

A társulat, mely „croissant rouge” név alatt ismeretes, jelenleg Kopacsiban tartózkodik, s így megismerhetem annak egész szervezetét, mely megérdemli a loirist, főleg a verbokai útkező után, midőn a megsebesült harcosoknak leginkább eme társulat adott segítséget.

daezára, alig hogy az maga után kívánni valót. Ezenkívül a táborban is van sátor felállítása, hova a csatában megsebesültek vitetnek, s itt kapják az első orosi segélyt.

Künn a sátorban csak ideiglenes kötetek kapunk a sebesültek, az amputáltak, golyó kiszedések a faluban történik, hol a templom mellett a cészára egy külön szoba van berendezve.

Az orvosi szolgálatot hárman végzik, ezek közül Czeike a sátorban, Spitzer a kórházban, míg Heinrich majd itt, majd ott végzi kötelességét.

Mig a többi hasonlóan jöttekünk intézmények mindig meglátják az ázerkedési szemet, addig a „croissant rouge”-nál az onzenlése tapasztalható, hol mindenki, meg a szolga személyzet is a humanitás magasztos érzetétől áthatva vállalt szolgálatot.

Valóban isten áldása a sebesült török harcosokra nézve a „croissant rouge”, s annak tárcsényességét méltán megérdemli az elismerést a társulat derek s ügyes két orvosa, a humanitás érdekében máris sokat tett Spitzer és Czeike.

A támadó fellépések megújulása. (Külön harezteri tudósítónktól.)

Még tegnap ellátogattam a vodcai táborba, hol nem csak egy dolgot volt, de a generalissimussal a napon beszéltem a táborban, mert ő exellatitált haditanácsot tartott, melyben nyilván az határozottat el, hogy a konstantinápolyi parancs értelmében újra megkezdik a támadó fellépést, s e célból a tartalék előbbre fog rukkolni, az ide vonható csapatok pedig azonnal a táborba szállítottatnak.

Meg akartam tekinteni a 21-iki eszaki helyet is, de a cserkoviány völgyben kalandos nagyon vesélyes dolog volna, mert a két hadsereg előrsora alig állanak egymástól egy puskalövésnyire.

Látésvél meg ki lehet venni a múlt csatában elesettek hullait, kik még mindig temetlennél hoveznek, sőt itt-ott sebesülteket is találunk, ép azért a Vodica Kopacsé közötti úton egyre járnak a sebesült szállító szekerek, s ma több mint 100 kocsi indult Jenikó felé.

Meglátogattam Mollah Halil orvost is, kinek sátora oly közel állt az oroszokhoz, hogy egy erősebb újrát minden pereputyost elcsapható a doctor után, mert hisz az oroszok épen nem válogatják doctor-e vagy nem, mit az is bizonyít, hogy nem egy sebesülthordó törököt pufantottak le, kinek karjára pedig ugyancsak fel volt ám tűzve a genfi conventio jelvénye.

Kopacsét ma már nem annyira a sebesültek teszik élénkké, mint az érkező segedes csapatok. A ma megérkezett két szekér zebekkel ugy látszik befejeztették a sebesültek szállítását, s azok a szekerek, melyek a szerzeneseket szállították, visszatértek, megkavra töltényekkel, ágyúgolyókkal, puskaporttal s egyéb lödőkő szerkekkel. Megérkezett ezenkívül Sumlából néhány zászlóalj is, ezekiel egy szofta század, egy konstantinápolyi önkéntes zászlóalj, kik között akárhány fiatal ember találunk, ki még alig lépte át 16-ik esztendőjét.

Ma délután újra kijöttem a vodcai táborba, részben azért, hogy utána nézhessek, vajjon lehetséges-e a tábori távirtdából expediciálni sürgőnyeit, midtán óriási nehézségekkel jár minduntalan Sumlára küldeni, annál is inkább, mert tegnapelőtt este a verbokai útkezőből egy cserkeszszel Sumlára küldött sürgőnyöm azon megjegyzéssel került ma hozzám vissza, hogy a küldönc lekötött a razzgrádi vonatról, s így nem tudja jó lesz-e még elmenni vagy sem.

Az oroszok egyre sáncolják magukat a csarokói posztóikban, de a törökök is megerősítik állásaikat, hányják a földáncokat, egymásután húzzák a gyalogsági árkokat, új útkezeket állítanak fel, s a törökökkel együtt turja a földet Zubo-

vics is, ki nagy látszik a legközelebb már itt is bemutatja torpogtat.

A török táborok sem nézik télenül a sápot, s Mohamed Ali rembe tudja szedni a föltszketet is, kiknek ugyancsak kijutott most a munkából. Egész nap folynak a haditanácsok, s most már a plánumot állítják fel, hogy mint fogják megkezdeni az új támadást.

Cserkoviányánál különben sem tekinthető az útkező befektetésnek, s a mennyire számbavehető magánérteséseim bizonyítják, nagyon közel állunk egy komolyabb összeesepáshoz, miért is bár nem készültel em hosszabb kirándulásra, a magammal hozott egyetlen öltözöt ruhát a vodcai bokrok közti esatángalás rongyokká tépte, még sem merek Sumlára visszatérni, nehogy távol legyek, midőn a komoly pillanatok beállnának.

A távirás ismét javult, a múlt napokban szakadó esőt s hideg éjszakákat ismét kellemes, meleg napok váltották fel, mi nem csak örvényre szolgál mindkét ruhátlan hadseregnek.

A képviselőház mai ülése alatt zsuflóság megtelet a karzatok kívánsái közönséggel, mely szem- és fültanuja akart lenni annak, hogy Tisza a Helfyvel szemben elkövetett botrányos ügyben miként fogja szokása szerint meginni letagadni a napot az égről.

A franczia senatus baloldali tagjainak manifestuma visszautasítja a korábbi kamara ellen intézett támadásokat; a kamara magakarta szilárdítani a köztársaságot és elnyomni az ultramontan agitációt, mely veszélyessé vált a fennálló intézményekre és a közbékre nézve.

A helyzet komoly, Franciaország jövője áll közeánk; az ország hivata van eldönteni, hogy kormányra clericalis befolyás alatt álló személyes hatalom legyen-e vagy hogy az ország maga fogja-e magát kormányozni; az első esetben feyyegve vannak az 1789-iki szabadságok, a helynyugalom és külbebe veszelgetve. A második esetben a köztársaság meg van szilárdítva, a csend és bizalom helyreállt és megerősítve a béke, melyet Európa jelen állapotában Franciaországnak csak a köztársaság tarthat fenn. Szabad-e habozni?

Az ön megválasztatása inkább, mint bárki másé a köztársasági és parlamenti rendszer győzelme fogja jelenteni az ország és Európa előtt a személyes kormányzat tulkapaszi fölött.

Tiszlet polgártárs ur! Mint a párisi IX. kerület republikanus többségének megbízottjai, azon utasítást kaptuk, hogy öre ruházzuk az okt. 4-én megjelölendő választás jelföltségét.

Jelenleg és a választásig csak a felszólaltott többség és a kormány közt látszik fenállni a más-ny 16-iki emberek által felgyújtott és szított confictus; de ha a nemzet zönd és a kormány nem akarand meghajlani, akkor csak Franciaország és egy ember közt lesz confictus. A párisi választók, mint a közvélemény hű tolmácsai választván Ön meg, bizalommal tekintenek ez eshetőség felé.

Muszká állapotok Erdélyben. A kormány minden törvényt, minden igazságot lábbaltipró erőszakos eljárásról egyre elkese-ritőbb híreket hoz az erdélyi posta. Szende meg

egyre ott időzik, s azon tevékenységet, a melyet a muszka ellen kellene kifejtenie a honvédségnek Romániába vezetésével, most a legdrágább hazafiak ellen fejt ki. Miniszteri tekintélyét zsandár szolgálatokban koptatja. Elment, hogy a székelyföld szegény, kifosztott, munkás, hazafias népségének hajlékait katonasággal árasztja el.

A hangulatot, mely a miatt uralkodik, egyre élesebbnek rajzolják. Telivéri kormánypartiak, a kik készséggel szolgáltak minden kormányt, megbotránkozásal beszélnek az ott ralomra jutott államügyeszi és zsandár önkényről. Egy ezek közül itt Budapestben kijelenté: „Nem fog akadni becsületes magyar ember Erdélyben, a ki ezután is képes legyen e kormány hívének sorakozni.”

Az elkésérés, mint benutunk értesítenek Kolozsvártól a módon gondolkozik, a melylyel visszatérését hangosan kifejezze az erdélyi muszka állapotok miatt. Kolozsvár magyarsága és székelysége alig bírja fekézni haragját a legnemesebb nép zaklatása felett.

Az ottani egyetemi ifjuság tenni készül. Nem akar a bundapesti után maradni. Székely és magyar vér foly sokaknak ereiben; érzik, hogy ez üldözés láttára hazafinak lenni is oly bün, a melyet oláh ügyezsek az osztrák rémuraom törvénykönyvével kezében, minden pillanattal megfenyíthetnek. A kolozsváriak csak az alkalmas időt és alkalmas módot lesik, hogy tün-tesseken e felháborító eljárás ellen. Meglehet mielőtt Budapestben megtörténne, ki készlőben van, a mire az igazított kedélyek gondolnak, Kolozsvár hangot fog adni, mert közel hozzá a tüz, melylyel Szende fősandárságának felgyelete alatt jüt-zenak.

Hogy minő nagy a felháborodás, arról a kormány ottani lapjai is tanuskodnak. Egy példál a kolozsvári „Kelet” e muszka állapotokról következőleg nyilatkozik: „Ezt a kedély-forrongást, mely monarehiánk ugy vált muszka szövetsége által mind inkább fokozódik, nem lehet politikai intézkedésekkel elnyomni — ez csak a nemzet közvéleményével megegyező közpolitika nyílt és határozott intézkedéseivel lehet lecsillapítani.”

Hogy mily hangulat uralkodik a székelyek közt, arról eléggé tanuskodik alább közölt kédívásárhelyi tudósításunk, mely az elfogatásokról, katona-beszállásokról szól. Készen állunk nem változtattunk egy betűt is a levl szavandélyes hangján, melyet bár nem helyesebbnek, de mely fokmérőjeül szolgálhat annak, hogy meg a higgadtabbak s már társadalmi állásuknál fogva is a conservativismus déli hajló egyének is hogyan gondolkoznak e mozgalmakról.

A kormány sokat lehet e hangulat nyilvánuulásának elhallgattatására. Így az ejzel két táviratot vettünk, melyek szobeni és kédívásárhelyi tudósítónk értesítenek, hogy távirati uton nem küldhetnek lapunknak e mozgalomra vonatkozó közleményeket. De ez eljárás még inkább elmérgesíti, hogy sem lecsillapítaná a forrongó kedélyeket s az alkotmányos magyar kormányt az nem állhat érdekében, midőn kezében az eszköz, hogy a józan közvéleménynek a közpolitikai egészségesebb actió általi kielégítését nyomán gyökereiben megsemmisítsen minden törvényellenes mozgalom, melyet senki értelmes ember, nem helyeslehet ugyan, de melyet minden gondolkodó, ki a népek érzelmeit ismeri, megért.

A „Kelet” két leveléből, melyekre fentebb hivatkozik, idézzük a következőket: „Kédívásárhely, szept. 30. Borus lélekkel, fájó érzések között írom e sorokat; mert Háromszékben és Csíksáiban úgy állunk, mintha ostromállapotban volnánk. — Nem tudjuk az orát, melyben zsandárok veszik körül házukat s az ügyész rendelkezése bekísérnek a máris tulterhelt börtönbe. Eddig már elfoglaltk Horthy Ign., Balási Lajos, Nagy Ezekias, Illyósv György s még Szöcs Sándor búkszádi lakosokat, a ki tudná megmondani, hányan és kik vannak elfogva, mert hasztalan tudakozdunk utána, semmi meg nem mondja, épen úgy, mintha a legszigorúbb ostromállapot volna. Itt járt a zsandárparancsok, most itt van a főügyész-helyettes, 29-én Brassóbol érkezett I zászlóalj katonaság, s az egész polgári házakhoz szállásoltattok. Tehát az ostromállapot nyomorúságait máris kell éreznie a szegény népek. És mindez miért? ki tudná megmondani? ... A mint értesültem, a czél az volt, hogy néhány száz székely ifju bemenjen a szomszéd Romániába s a Szilisztriaiál tájra kerül sereghez csatlakozzék. Ez tán nem bün sem király, sem ország törvénye ellen; minthogy az a hir is szárnya kelt, hogy e mozgalom forradalmi törekvés lenne a fennálló kormány ellen, azt soha el nem hiteti senki, mert e népnél ilyenmő mozgalom semmi érdeklődést nem mutat, sőt határozottan állítom, ha lennének oly eszélytelen polgári házaknak, kik ilyen akarnak megkísérinteni, a nép józan értelmén hajótörést szenvedne kísérletök.

Nagy-Szeben, 1877. okt. 2. Legbiztosabb forrásból tudósítom a szerkesztő utáról, hogy Szende Béla honvédelmi miniszterek az utja a székely mozgalmi ügyre szűz összefügésben állott. Okt. 1-én d. o. 11 órakor érkezett ide, a midőn Magnusius honvédezésdes kíséretében azonnal báró R. altábornagyot felkereste. — E napon a távirán oly nagy volt a forgalom, hogy privátsürgönyömet az nap nem akaráván továbbítani, nem is sürgönyözhettem. — A távirat-hivatal a hivatalos sürgönyökkel egész nap el volt foglaltva. A Stralet-zred meg 13 órakor nem is álmódott arról, hogy másnap — a mint az esti parnsben kijött — egy zászlóalj Sós órnagy vezénylete alatt Csik-Szeredába fog menni; a havá már délelőt 11 órakor egész külön e célra indított vonattal, katona zenekar kísérete mellett, el is indultak. Az egész Székelyföld nagyszámú huszárság és gyalogsággal lesz két nap alatt elárasztva. A katonaság innen Szendehez idejött távirat következtében indult el. Az itteni vasuti állomásánok hétfőn este Ringelsheim altábornagy rendelkezése felhívott.

